

VELYKŲ PAPROČIAI 2014-04-10

Artėjant gražiausiai metų šventei Šv. Velykoms jaunųjų turistų centro kraštotyrininkai nutarė pasidomėti, kaip šias šventes šventė mūsų seneliai, kaip jos buvo švenčiamos sovietmečiu, kaip dabar švenčiame mes.

Į svečius pasikvietėme Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Šiaulių filialo narę Virginiją Arlauskienę, kuri mūsų žinias papildė iš tremties.

Viešnia papasakojo, kad Šv. Velykų laukimas senovėje prasidėdavo su Gavėnios pradžia. Reikėjo ilgas septynias savaites laukti, kada bus Velykos. Tada galiojo daug įvairiausių draudimų; nebuvo galima linksmintis, negalima valgyti mėsos, pieno produktų, negalima dainuoti. Velykų išvakarėse eidavo į bažnyčią parsinešti šventos ugnies. Tada užkūrę šventą ugnį galėjo virti margučius. Juos margindavo svogūnų lukštais, šieniu. Antrą Velykų dieną vaikai eidavo pas savo Krikšto mamas ir gaudavo margutį. Ir suaugę, ir vaikai ridendavo margučius, bandydavo jų stiprumą. Apsukresni bernai laimėdavo daugiausia kiaušinių. Tada visi galėjo linksmintis, dainuoti, šokti.

Tremtyje Šv. Velykas paminėdavo maldomis už Lietuvą, už tuos, kurie dar labiau vargsta lageriuose ar yra žuvę. Visa šeima pasidalindavo vieną kiaušinį, kukliai pavalgydavo ir viskas.

Sovietmečiu buvo draudžiama švęsti Velykas, bet žmonės vistiek šventė, dažė margučius. Tada nebuvo dažų, tai vaikai prisirinkdavo spalvotų saldainių popierėlių ir jais apvynioję dažė kiaušinius. Kai atsirado sintetinių dažų, tai keitėsi ir margučių spalvos; aprišę svogūnų lukštais kiaušinius dėdavo į spalvotą vandenį. Taip dažome ir dabar.

Po to mokytoja pamokė, kaip pasidaryti „auksinį“ kiaušinį. Turėjome atsinešę kietai virtų kiaušinių, ant jų lipalu klijavome makaronus – žvaigždutes ir nupurškėme „auksiniais“ dažais. Iš mažų makaronų galima suklijuoti įvairiausių ornamentus, o juos „nauksavus“ gaunasi labai įvairūs ir įdomūs margučiai.

Šiame renginyje mes išgirdome, kaip buvo švenčiamos Šv. Velykos seniau, kaip dažomi margučiai, sužinojome dar vieną naują margučių dažymo būdą. Patys pasidalijome, kaip mes švenčiame gražiausią pavasario šventę.

Informacija Ievos Kublickaitės, foto S Staškuvienės

